

SODOBNE DRUŽBE

(5. julij 2007)

NATANČNO PREBERITE NAVODILA !

1. Pri izpolnjevanju uporabljajte **svinčnik**.
2. Na listu za odgovore označite različico vprašalnika, na katerega odgovarjate, tako da **pri napisu »Različica vprašalnika« pobarvate A**.
3. **Označite vaš študijski status**. Izredni študenti in tisti, ki opravljate diferencialni izpit, pobarvajte krožec pred besedama »Izredni študent«. Vsi, ki imate status rednega študenta(-ke), pobarvajte krožec pred besedama »Redni študent«.
4. Vaše **odgovore na izpitna vprašanja vpišite na mesta za odgovore od 1 do 20 na listu za odgovore, tako da pobarvate krožec z ustrezno črko**. Pri vpisovanju odgovorov **upoštevajte navodila na listu za odgovore**.
5. Na vsako izpitno vprašanje je možen le en pravi odgovor. Pravilni odgovori na vprašanja prinesejo po dve točki. Napačni odgovori se ocenjujejo z negativnimi točkami (pol točke za vsak napačen odgovor).
6. Če pri posameznem vprašanju ne želite izbrati nobenega odgovora, označite x. Tako označen odgovor ne bo prinesel niti pozitivnih, niti negativnih točk.

1. Ko sociologi, npr. A. Giddens, govorijo o abstraktnih sistemih znanja (abstract systems of knowledge), mislijo predvsem na

- A) religijo oz. religije
- B) sodobno popularno kulturo
- C) znanost*
- D) postmoderno kulturo

2. Katera od naslednjih organizacij ni mednarodna nevladna organizacija?

- A) Rdeči križ
- B) Greenpeace
- C) Svetovna banka*
- D) Amnesty International

3. Pojem glokalizacija označuje

- A) vzpon angleščine kot lingue franca
- B) vlogo Katoliške cerkve v protoglobalizacijskem obdobju
- C) pojavljanje kitajščine kot lingue franca
- D) preoblikovanje globalnega v stiku z lokalnim*

4. Pojem civilna družba (civil society) praviloma označuje

- A) družbe oziroma države, ki medsebojne konflikte rešujejo s pogajanjem in ne z vojaškimi spopadi
- B) družbe z nizko stopnjo kriminalitete
- C) mrežo političnih skupin in volonterskih združenj, ki zapolnjujejo prostor med posamezniki in državo*
- D) zahodnoevropske družbe, ki so s svojim civilizacijskim vplivom preoblikovale kulture vseh ostalih delov sveta

5. Kdo je avtor pojma hladna vojna?

- A) M. Gorbačov
- B) Madonna L. Ciccone Ritchie
- C) T. Blair
- D) W. Churchill*
- E) J. Broz-Tito

6. Sociologe (npr. Tönnies, Durkheim), ki so raziskovali družbene spremembe v zahodni Evropi konec devetnajstega stoletja in v začetku dvajsetega, je skrbelo/a predvsem

- A) zmanjševanje družbene kohezivnosti*
- B) širitev pristojnosti nacionalne države
- C) krepitev vpliva religije
- D) zmanjševanje družbenega vpliva plemstva

7. Kritiki Marxovega pojmovanja razredov v kapitalistični družbi so – med drugim – poudarjali, da (se) je Marx

- A) podcenjeval pomen konfliktov med razredi v kapitalizmu
- B) precenjeval vlogo kulturnega kapitala kot dejavnika oblikovanja razredov
- C) pri opredelitvi družbenih razredov preveč zgledoval po M. Webu
- D) podcenjeval družbeni pomen srednjih razredov*

8. Kdo velja za najbolj vplivnega raziskovalca na področju teorije svetovnega sistema (world system theory)?

- A) K. Marx
- B) U. Beck
- C) I. Wallerstein*
- D) A. Giddens

9. Oznaka deindustrializirane države (de-industrialising countries) se nanaša na države (.)

- A) ki so v zgodnjem obdobju industrializacije, pri čemer ni jasno, ali bo njihova industrializacija uspešna ali ne (npr. nekatere države Latinske Amerike)
- B) ki se že industrializirane, vendar se soočajo z zmanjševanjem deleža industrijske proizvodnje v nacionalni ekonomiji (npr. ZDA)*
- C) kjer gospodarski razvoj temelji na planski, ne pa tržni ekonomiji (npr. nekatere države JV Azije)
- D) ki imajo vse možnosti za hiter gospodarski razvoj, vendar pa teh možnosti ne znajo izkoristiti.

10. Ena od značilnosti vzhodnoazijskih razvojno naravnanih držav (developmental states) je

- A) prizadevanje za odpravo tržne ekonomije in vpeljavo planske ekonomije
- B) močna vloga ekonomske birokracije pri usmerjanju gospodarskega razvoja*
- C) prizadevanje za vzpostavitev države blaginje po skandinavskem zgledu
- D) podrejanje gospodarske rasti političnim ciljem, zlasti doseganju družbene pravičnosti

11. Iz katerih od naštetih držav migrira posebej veliko žensk (ženske delovne sile)?

- A) Iz nekaterih držav JV Azije*
- B) Iz afriških držav
- C) Iz ZDA
- D) Iz srednje Evrope

12. Mednarodni turizem je v močnem vzponu od
- konca druge svetovne vojne
 - šestdesetih let (od 1960) prejšnjega stoletja*
 - konca prve svetovne vojne
 - devetdesetih let (od 1990) prejšnjega stoletja
13. Nekateri raziskovalci turizma ugotavljajo, da se je v dvajsetem stoletju turizem demokratiziral. S tem mislijo, da
- turistični tokovi potekajo predvsem med demokratičnimi državami
 - je turizem okrepil procese politične demokratizacije na globalni ravni
 - so počitnice in počitniška potovanja postala dostopna skoraj vsem družbenim slojem*
 - je v turistične tokove vključeno vse več držav iz vseh delov sveta.
14. Kateri družbeni sloj oz. razred se v ekonomsko visoko razvitih družbah najbolj zavzema za zmanjšanje moči nacionalne države in je najbolj naklonjen kozmopolitizmu?
- Lumpenproletariat
 - Nižji srednji sloji
 - Nezaposleni kvalificirani delavci
 - Višji družbeni sloji*
15. Po mnenju nekaterih raziskovalcev je na hiter gospodarski razvoj nekaterih azijskih držav vplival tudi konfucianizem, ki naj bi - med drugim - spodbujal
- tekmovanje med generacijami in s tem prevlado mladih in podjetnih posameznikov
 - kritičnost do oblasti in tradicije
 - posameznikovo pripadnosti državi in organizaciji, v kateri je zaposlen*
 - tolerantnost do kriminala, še zlasti do gospodarskega kriminala
16. Kako označujemo revščino, ko jo definiramo glede na družbeno določene človeške potrebe, ne pa glede na temeljne (preživetvene) človeške potrebe?
- globalna revščina
 - družbena revščina
 - absolutna revščina
 - razvojna revščina
 - relativna revščina*
17. Izraz maquiladoras označuje
- tovarne, kjer nizko plačana delovna sila proizvaja izdelke za izvoz (predvsem v Mehiki)*
 - laboratorije za predelovanje koke (predvsem v Ekvadorju in Kolumbiji)
 - tovarne s tehnološko visoko zahtevno proizvodnjo v okolju, ki je sicer nizko industrializirano (npr. Indija in Pakistan)
 - zabave, ki se jih udeležujejo predvsem mladi ljudje v Argentini in Braziliji
18. Najbolj ustrezen sinonim izraza *dystopia* je
- kratkovidnost
 - zgodovinska kratkovidnost
 - negativna utopija*
 - mednarodno preseljevanje visoko izobražene delovne sile
19. Ena od pomembnih razlik med skupnostmi (communities) in združenji (associations) je, da
- so skupnosti praviloma lokalne, združenja pa transnacionalna
 - so skupnosti praviloma lokalne, združenja pa transnacionalna
 - so v skupnostih družbene vezi manj formalizirane kot v združenjih*
 - združenja temeljijo na družbenem vključevanju, skupnosti pa na izključevanju
20. V času globalizacije je etnične in druge lokalne identitete mogoče obravnavati kot
- zgodovinski anahronizem, ki bo prej ali slej izginil
 - epifenomen globalnega razrednega boja
 - kot bolj ali manj nujno reakcijo na globalizacijo*
 - kot ideologijo kozmopolitskih elit